

1892-04-13

þÿ ' ¿ Å » ®

þÿ • Å µ Å ½ • Ä ¹ ⁰ ì Å ì³ Å ± ¼ ¼ ± C o o p 2 0 0 2

Library of Neapolis University Pafos

<http://hdl.handle.net/11728/8511>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Γεωμεί

Νομ Σομβ

Αχ Πασιδης

Νορναμια

Αμμοιωετος

Γλαφος ✓

Κερυνεια

Νευκωσια

Νερχεος

ω. Taylor

Ι. Κωριαμίδης

ω. Collyer

Ν. Ρώββος

A. Law

H. Thompson

A. Younis

Κύριλλος Β'

ΒΟΥΛΗ

Συνεδρίασις ιε' 18,30 Μαρτίου

(Προεδρία κ. Κόλλυερ)

Μετά τήν επικύρωσιν τῶν πρακτικῶν ἀρχεται ἡ συζήτησις τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τοῦ κονδυλίου τῶν ἐπαρχιακῶν καταστημάτων.

Ἐγείρεται μικρά τις συζήτησις ἐπὶ τῶν μισθῶν τῶν διαφόρων γραμματέων τῶν διοικητῶν, τοῦ κ. ΛΙΑΣΙΔΟΥ προτείναντος ὅπως οἱ μισθοὶ τῶν ταμιῶν Λάρνακος, Ἀμμοχώστου, Πάφου καὶ Κυρηνείας ὡσὶν ἕμοιοι τῶν ἐν Λευκωσίᾳ καὶ Λεμεσῶ τοιούτων. Εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν ὁ κ. ΤΕΥΛΟΡ ἀπαντᾷ, ὅτι ἡ διαφορά τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τούτων προέρχεται ἐκ τοῦ καιροῦ καθ' ὃν ἕκαστος τούτων ὑπηρετεῖ, ὅτι ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ εἶνε νὰ βλέπη πάντας τοὺς ὑπαλλήλους καλῶς πληρωνομένους, ἀλλ' ἐπιθυμεῖ ὡσαύτως νὰ βλέπη αὐτοὺς ἔχοντας ἀπόψεις προοδισμοῦ.

Ὁ κ. ΛΙΑΣΙΔΗΣ λέγει, ὅτι ἡ κυβέρνησις πρέπει νὰ διατάξῃ ὅπως, ὅταν γίνωνται ἐκλογαὶ, μὴ λαμβάνωσιν οἱ ὑπάλληλοι μέρος, ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογὰς οἱ ὑπάλληλοι Ἀμμοχώστου ἐγκατέλειψαν πρὸ 10 ἡμερῶν τὰς ἐργασίας των καὶ περιέτρεχον τὰ χωρία ἐνεργοῦντες ὑπὲρ τοῦ προσταμένου των, καὶ ὅτι οἱ ὑπάλληλοι ἐν γένει τῆς κυβερνήσεως δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς κανὲν κοινοτικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ φρονεῖ ὅτι, οἱ ὑπάλληλοι οὐχὶ μόνον ὅταν ἀναμιγνύωνται ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐκλεχθῶσι παρὰ βλάβη τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἔβλεπε δὲ περιπλέον ἀδύνατον, λέγει, εἰ ὑπάλληλοι οὗτοι, οἵτινες λαμβάνουσι τόσον ἐνδιαφέρον, νὰ ἐκτελώσιν ἔπειτα ἡμερολόγιως τὰ καθήκοντά των. Ἐχουσι φίλους καὶ ἐχθρούς καὶ θὰ τοὺς πολεμῶσι μὲ τὰ ὄπλα τῆς θέσεώς των.

Ὁ κ. ΚΟΛΛΥΓΕΡ παραγωγῆσας τὴν προεδρικὴν ἐδραν εἰς τὸν κ. Θόμῳωνα ἀρχεται λέγων: Ἄξι ἐπλάγην ἀκούσας ὅσα ἤκουσα. Γνωρίζω ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο μέγαν ἐνδιαφέρει προσωπικῶς τὸ ἐντίμον μέλος τῆς Λάρισκος. Τὸ ζήτημα ἑμῶς τοῦτο δὲν ἔχει τὸ μέρος του εἰς τὸ δελτίον τοῦτο, περιπλέον δὲ ἐνόμιζον ὅτι τοῦτο θὰ εἰσῆγετο ὑπὸ ἄλλου μέλους μᾶλλον ἡμερολόγιως. Δὲν βλέπω πῶς ἡ κυβερνητικὴ ἐπιτροπὴ νὰ ἐμποδίσῃ ἄνθρωπον τινα ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξαρκήσῃ τὸ δικαίωμα του παρακαθήμενον ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ. Ἐάν τις διορισθῇ μουδρῆς, κωμοδίκης ἢ κολλεζῆς δὲν ἔπεται ὅτι χάνει καὶ τὸ δικαίωμα του ὡς πολίτης. Τὸ νὰ θέλησιν νὰ κατατάτῃ τοὺς ὑπαλλήλους τούτους εἰς ἰδιαιτέραν τάξιν εἶνε μέγιστον πολιτικὸν σφάλμα. Ἔβλεπον λυπηρὸν νὰ ζητηθῆι ὁ ἐξοστρακισμὸς ἢ ἢ εἰς πᾶν ζήτημα ἀφορῶν τὸν τόπον ἀποσκορᾶσιν τῶν ἀνθρώπων τούτων. Διὰ τί εἰς κωμοδίκης π. χ. νὰ μὴ ἐγείρῃ τὴν φωνὴν του ὑπὲρ ζητήματος ὡρελοῦντος τὸν τόπον; Ὡς ἐλευθεροὶ ἄνθρωποι δεόν νὰ ἔχωσι τὴν ἐλευθερίαν ὅπως ἐκφράζωσι τὰς δοξασίας αὐτῶν. ἐπὶ παντὸς ζητήματος. Ἐπιθυμῶ ἢ διαμαρτύρησις μου αὕτη ν' ἀναγερθῇ διὰ τῶν ἰσχυροτέρων λέξεων.»

Ἔβλεπε ὁ κ. ΚΟΛΛΥΓΕΡ ὁμιλεῖ διὰ μακρῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν τελευταίων βουλευτικῶν ἐκλογῶν Ἀμμοχώστου καὶ καταλήγει, λέγων ὅτι ἡ κυβέρνησις ἐν τῷ ζητήματι ἐκείνῳ ἦτο ἀπλῆ θεάτρια.

Ὁ κ. ΡΩΣΣΟΣ ἐγείρεται καὶ ἐπὶ ἀρχετὴν ὥραν ὁμιλεῖ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν. Δὲν θέλει, λέγει, νὰ εἰσέλθῃ εἰς λεπτομερείας περὶ τοῦ ἂν οἱ ὑπάλληλοι δικαιούνηται νὰ κατέρχωνται εἰς ἐκλογάς τοῦτο ἐξαρτᾶται κατὰ μέγιστον μέρος ἐκ τοῦ εἶδους τῆς κυβερνήσεως, ὅφ' ἦν τοιοῦτοι ὑπάλληλοι ὑπηρετοῦσιν. Ἡ ἐνταῦθα κυβέρνησις οὕσα συγκεντρωτικὴ δὲν πρέπει γὰρ ἐπιτρέπῃ τὸ τοιαῦτον, καθόσον οἱ διοικηταὶ συγκεντροῦσι τὴν ἐξουσίαν, ὥστε ἀπαιτεῖται με-

γάλη ἀδροφροσύνη ἐκ μέρους τοῦ λα-
οῦ ἵνα δυνηθῆ ἢ ἀπορύγη τὰ δελεά-
σματα, ἅτινα ἔχουσιν εἰς χεῖρας των.
Ἐλέχθη ἐτι ἡ κυβέρνησις ἐν τῷ ζητή-
ματι τῆς ἐκλογῆς τοῦ διοικητοῦ Ἀμ-
μοχώστου ἦτο ἀπλή θεάτρια· ἀλλ' ἴ-
σως δὲν ἦτο ἡ θεάτρια ἀγαμένουσα νὰ
δρέψῃ τοὺς καρπούς τῆς νίκης.

Ἐἶτα ὁ κ. ΡΩΣΣΟΣ διὰ μακρῶν δι-
ηγείται τὰς προσπάθειάς τοῦ διοικητοῦ
Ἀμμοχώστου ἕως ἀφαίρεθῆ τὸ ὄνομά
του ἐκ τοῦ ἐκλογικοῦ καταλόγου, καὶ
καταλήγει λέγων ὅτι, ἔταν οἱ ὑπάλ-
ληλοι ἐνδιαφέρωνται λησιμονοῦσι τὸν
νόμον, καὶ ὅτι, μολονότε τὰ πάντα
παρῆλθον, πρέπει οὐχ ἥττον νὰ σχερθῆ
ἡ κυβέρνησις ἂν, κατόπιν τῶν συμβά-
σεων, πρέπει νὰ διατηρήσῃ τὸν διοικη-
τὴν ἐκείνον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ.

Ὁ κ. ΔΩ λέγει ὅτι, ἂν τὸ ἐντιμον
μέλος ἔγῃ σοβαρὰν τινα κατηγορίαν
κατὰ τοῦ διοικητοῦ Ἀμμοχώστου, δε-
ρεῖλει νὰ ποιήσῃται αὐτὴν εἰς τρόπον
ὥστε ν' ἀπαντήσῃ ὁ διοικητής.

Ὁ κ. ΡΩΣΣΟΣ ἐγείρεται καὶ ἐξη-
γεῖ πῶς συνέβη νὰ διαγραφῆ τὸ ὄνομά
του ἐκ τοῦ καταλόγου, ἀναφέρων τὴν
ἐν τῷ Βασιλ. Διατάγματι προσβλεπο-
μένην περίπτωσιν, καθ' ἣν οἱ φόροι δὲν
θὰ ἐπληρώνοντο τὴν 1ην Ἰανουαρίου,
καὶ καταλήγει λέγων, ὅτι ὁ διοικητής
διαγράφας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔπραξε πα-
ρὰ τὸν νόμον.

Ὁ κ. ΘΟΜΥΩΝ ἐξηγεῖ διὰ μακρῶν
ἐπισημαίνων τὰς ἐπιπτώσεις τῶν ἐκλο-
γικῶν καταλόγων, ὅτι εἶνε ἀνάγκη τὸ
Συμβούλιον νὰ ἐπαγέλθῃ εἰς τὸ θέμα
τῆς συζητήσεως καὶ ὅτι ἡ κυβέρνησις
οὐδόλως φροντίζει ἂν ἐν τῷ συμβουλίῳ
τούτῳ παρακάθῃται ὁ λογαγὸς Γιάγκῃ ἢ
ὄχι.

ΑΓ. ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ. Πρέπει πράγματι νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ κύριον θέμα τῆς συζητήσεως, ὡς εἶπεν ὁ ἔντιμος ἀρχιγραμματεὺς, δηλαδὴ εἰς τοὺς μισθοὺς τῶν διοικητῶν καὶ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ψηφίσωμεν τὸ κοινὸν τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν ἂν οἱ ὑπάλληλοι οὔτοι ἐκτελῶσι τὰ καθήκοντά των, ἢ ἂν καταλείπωσιν αὐτὰ καὶ χάμουν ἄλλα. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἐναντιοῦμαι ὅτι καὶ οἱ ὑπάλληλοι εἶνε πολὺται· ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἂν παραβλάπτωνται τὰ δημόσια καθήκοντα. Π. γ. ἡ νῆσος ἔχει ἀρχιτελώνην καὶ ἔχει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ ὑπαλλήλους, οὓς πληροῦναι ὁ τόπος δι' ὠρισμένα καθήκοντα. Ὄταν τὸ νομοθετικὸν προτείνῃ τὴν κατὰ ἕνα γραμματεῖα ἐλάττωσιν τοῦ τμήματος τούτου, ὁ διευθυντὴς ἐγείρεται καὶ λέγει, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐργασία διὰ τῆς ταιούτης ἐλαττώσεως. Ἡμεῖς πειθόμεθα καὶ ψηφίζομεν τὸ κοινὸν. Ἐὰν ἔμως ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀρχιτελῶνου νὰ γίνῃ βουλευτῆς ἢ δήμαρχος, καὶ ἔαν ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ κατώτεροι ὑπάλληλοι ἀρῆκαν πρὸ μηνὸς τὰς ἐργασίας των καὶ περιέρχονται ὅπως πείσωσι τοὺς χωρικοὺς νὰ ψηφίσωσιν ὑπὲρ τοῦ προισταμένου των, ὅταν μάλιστα οἱ ὑποσχεθέντες τῷ ἀρχιτελώνῃ τυγγάνουσιν εὐκολίαν,

εἰσάγουσι δηλ. κρύφα ἐμπορεύματα, οἱ δ' ἀρνηθέντες κακοποιοῦνται, τότε αἱ ἐργασίαι τοῦ γραφείου τούτου παραμελοῦνται ἢ ὄχι; Ἀλλ' ἄς λάβωμεν ἕνα μουδέρην. Ὁ μουδέρης ἐκεῖνος εἶνε ξένος πρὸς τὰ κοινοτικὰ ζητήματα τοῦ τόπου ἐνθα ἐδρεύει. Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ μουδέρης ἀφίνει τὴν ἐργασίαν του καὶ προσκολλᾶται εἰς τὸ ἐν τῶν διαμαχομένων μερῶν· διὰ νὰ ὑπερισχύσῃ ὁ μουδέρης θὰ μεταχειρισθῇ ὅλα τὰ μέσα, καὶ αὐτοὺς τοὺς ζαπτιέδας, οὓς τῷ ἔδωκαν διὰ τοὺς ἀτάκτους. Εἶνε δυνατὸν ἄνθρωπος κολακεύων ἐκείνους οὓς ὄφειλε νὰ καταδιώκῃ, νὰ ἐκτελῇ ἀμερολήπτως τὰ καθήκοντά του; Ἀλλὰ καὶ ὁ χωμοδίκης, εἶπεν ὁ ἔντιμος δικηγόρος τοῦ Στέμματος, δύναται νὰ ἐγείρῃ τὴν φωνὴν του, Ἀλλ' ὁ χωμοδίκης εἶνε δικαστὴς, καὶ ὡς τοιοῦτος πρέπει νὰ εἶνε ἀνώτερος τῶν τοιούτων κομμά-

των. Όταν ο δικαστής, εστίς φέρει να διδάξη την δικαιοσύνην, ζητή την ψήφον υπέρ του ενός ή υπέρ του άλλου, δεν είναι δυνατόν να μη μεροληπτήσῃ, και τότε η δικαιοσύνη πωλείται.

Είτι ο ΑΓ. ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ λέγει σὺν ἄλλοις, ἐτι και ἐν αὐτῇ τῇ Ἀγγλίᾳ ὑπάρχουσι περιορισμοὶ ἔσον ἀφορῶν τὴν ἀνάμειξιν τῶν ὑπαλλήλων, ἐτι ἐνόμιζεν ἐτι δὲν θὰ ἐπαναληρθῇ τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' ἤκουσε τὸν ἐντιμον δικηγόρον τοῦ Στέμματος λέγοντα ἐτι και ὁ ὑπάλληλος, εἶνε πολίτης και ἀδιάφορον τῇ κυβερνήσει ἂν ἐκτιθῆται και ἀφίγη ἐπὶ ἕνα μῆνα τὴν ἐργασίαν του, και ἐτι και αὐτὸ τὸ συμφέρον τῆς κυβερνήσεως ἀπαιτεῖ να μὴ ἀναμειγνύονται οἱ ὑπάλληλοι, διότι ὅταν οὔτοι ταπεινωθῶσιν ἐνώπιον ἐκείνων οὐς διοικοῦσι, γάνουσι τὸ γόητρόν των.

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Ὁμολογῶ, κ. πρόεδρε, ἐτι ἡ ἀποψις μεθ' ἧς ἐκρίνατε τοὺς ὑπαλλήλους ὡς πολίτας, ἀληθῶς με συγκινεῖ. Κατερχόμενος δυστυχῶς ἐκ τῆς ταπεινῆς ταύτης σφαίρας εἰς τὴν πραγματικότητα, δὲν δύναμαι παρὰ ν' ἀναστενάξω. Δὲν ἀνέτειλεν ὁμως δι' ἡμᾶς τοὺς κυρίους ἡ ἡμέρα αὔτη δι' ἡμᾶς εἶνε ὄνειρον τὸ τοιοῦτον. Ὁ ὑπάλληλος εἶνε μία λέξις· ἀλλ' εἶδη ὑπαλλήλων ὑπάρχουσι τόσα, ἔσα εἶδη κυβερνήσεων ὑπάρχουσιν εἰς τὸν κόσμον. Ἐκαστος ὑπάλληλος φέρει τὸν τύπον τῆς κυβερνήσεως· τὰ ἀριστοκρατικά πολιτεύματα, τὰ μοναρχικά, τὰ δημοκρατικά και τὰ ἐλεύθερα ἐπίσης. Εἰς τὰ μοναρχικά και δεσποτικά πολιτεύματα ὁ ὑπάλληλος εἶνε δεμένος με ἄλυσον εἰς τὴν κυβερνητικὴν μηχανὴν και ἄλυσον ἀδιάσπαστον. Εἰς τὰ ἄλλα ὅλα πολιτεύματα οὐδὲν συνδέει τὴν κυβερνήσιν με τοὺς ὑπαλλήλους, εἰμὴ ἡ σχέση τῆς υπηρεσίας. Μολαυαδοῦται, και εἰς ἐκεῖνα τὰ πολιτεύματα πολλὰ ἔκαμον αἱ κυβερνήσεις ὅπως κρατήσωσι τοὺς ὑπαλλήλους μακρὰν τῶν κοινωνικῶν παλαιστῶν. Ὁ προτιθέμενος να ἐκτεθῇ ὡς ὑποψήφιος ὀφείλει να πραγματοποιῇ τῆς θέσεως ἣν κατέχει, οὐχὶ κατὰ τὰς παραμονάς, ἀλλὰ πρὸ 3 και 6 μηνῶν, ὅπως καταστραφῇ ἢ ἐπιρροῇ ἣν ἐλέκθητο. Και

ἔχει μόνον δι' αὐτούς, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνους οἵτινες εἶνε ψηφοφόροι, προϋνόησαν αἱ πολιτεῖαι ἐκεῖναι. Ἡ Ἐψηφίσαν νόμους, δυνάμει τῶν ἐποίων, δὲν διακαιοῦται νὰ ἦ ὑπάλληλος ἐν τῇ περιφέρειᾳ ἐκείνῃ, ἐν ἣ ἔχει τὰ πολιτικά δικαιώματά του. Αἱ τοιαῦται πολιτικαὶ περιφέρειαι εἶνε μεγαλείτεραι τῆς Κύπρου καὶ ἔχουσι πληθυσμὸν μεγαλείτερον αἰθῆς, καὶ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τόσῃ μεγάλην περιφέρειαν νὰ μὲνῃ ὁ ὑπάλληλος ἐκεῖνος. Ἄλλ' ἐκτός τούτων, ποῖοι οἱ ὑπάλληλοι τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ ποῖοι οἱ ἐν Κύπρῳ; Δὲν εἶνε πολὺ σπουδαῖον νὰ εἴῃ τις ἐν Hyde Park ὑπάλληλος ἀγορεύοντας καὶ καταφερομένους κατὰ τοῦ Βηκουσῆλδ, τοῦ Ρλάδστανος καὶ Σαλισθουρῦ; ἀλλ' ἐν Κύπρῳ ὑπάρχουσιν ὑπάλληλοι ν' ἀποτολήσῃσι τὸ τοιοῦτον; Καὶ εἶνε περίεργον πῶς ἐλέχθησαν ταῦτα διὰ τοὺς ὑπάλληλους καὶ δὲν ἐλέχθησαν διὰ τὸν κληρὸν καὶ λαόν, ἕστις συνδέεται μόνον ψυχολογικῶς. Καὶ ὅμως οὗτοι εὐρέθησαν ἔνοχοι καὶ καταδικάσθησαν. Νομίζω ὅτι εἶνε τὸ μόνον σπουδαῖον ζήτημα, ἕπερ ἡ κυβέρνησις ἔχει γὰρ ἐξουσίαν ἐν τῇ ἐνεστάσει συνόδῳ.

Τὸ κοινὸν τῶν ἐπαρχικῶν καταστημάτων ψηφίζεται καὶ ἡ συνεδρίασις ἀναβάλλεται.

(5)